

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونه مقاله بنویسیم؟

راهنمایی برای دانشجویان زبان و ادبیات

www.ketab.ir

نایجل قُب؛ آلن دورانت

ترجمه:

دکتر مسعود خوش‌سلیقه

استاد دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر زهرا خزاعی راوری

چگونه مقاله بنویسیم؟ راهنمایی برای دانشجویان زبان و ادبیات/ نایجل فاب، الن دورانت؛ ترجمه مسعود خوش سلیقه، زهرا خزاعی راوری؛ ویراستار علمی محمودرضا قربان صباغ؛ ویراستار ادبی مصطفی قندهاری، هانیه اسدپور فعال مشهد.

مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات، ۱۴۰۰.

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

۱۵۲ ص. : جدول.

انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ ۷۸۳.

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

قیفا.

یادداشت:

عنوان اصلی:

How to write essays and dissertations : a guide for English literature students, 2nd ed, 2005.

ISBN: 978-964-386-476-7

کتابنامه: ص. [۱۴۷]-۱۴۹. نمایه.

موضوع:

Criticism -- Authorship -- Handbooks, manuals, etc.

نقدنویسی -- دستنامه‌ها

موضوع:

ادبیات -- تاریخ و نقد -- نظریه -- دستنامه‌ها

Literature -- History and criticism -- Theory, etc. -- Handbooks, manuals, etc.

موضوع:

پایان‌نامه‌ها -- نویسنده‌گی -- دستنامه‌ها

Dissertations, Academic -- Authorship -- Handbooks, manuals, etc.

موضوع:

زبان انگلیسی -- معانی و بیان -- دستنامه‌ها

English language -- Rhetoric -- Handbooks, manuals, etc.

موضوع:

مقاله‌نویسی -- دستنامه‌ها

Essays -- Authorship -- Handbooks, manuals, etc.

موضوع:

گزارش‌نویسی دانشگاهی -- دستنامه‌ها

Academic writing-- Handbooks, manuals, etc.

Durant, Alan

دورانت، آلن

شناسه افزوده:

Khoshsaligheh, Masood

خوش‌سلیقه، مسعود، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده:

Khozaei Ravari, Zahra

خزاعی راوری، زهرا، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده:

قربان صباغ، محمودرضا، ۱۳۵۰ - ، ویراستار

شناسه افزوده:

دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات.

شناسه افزوده:

PE۱۴۷۹

رده‌بندی کنگره:

۸۰۸/۰۶۶۸

رده‌بندی دیویی:

۸۴۷۴۸۱۰

شماره کتابشناسی ملی:

چگونه مقاله بنویسیم؟ (راهنمایی برای دانشجویان زبان و ادبیات)

انتشارات
۷۸۳

پدیدآورندگان:

نایجل فَب؛ آلن دورانت

ترجمه:

دکتر مسعود خوش‌سلیقه؛ دکتر زهرا خزاعی راوری

ویراستار علمی:

دکتر محمودرضا قربان صباغ

ویراستار ادبی:

مصطفی قندهاری؛ هانیه اسدپور فعال مشهد

مشخصات:

وزیری، ۲۰۰ نسخه، چاپ اول، پاییز ۱۴۰۰

چاپ و صحافی:

چاپخانه دقت

بها :

۴۵۰/۰۰۰ ریال

حق چاپ برای انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد محفوظ است.

مراکز پخش:

فروشگاه و نمایشگاه کتاب پردیس: مشهد، میدان آزادی، دانشگاه فردوسی مشهد، جنب سلف یاس

تلفن: ۲۶۶۶-۳۸۸۰-۳۸۸۳۳۷۲۷ (۰۵۱)

مؤسسه کتابیران: تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی‌نژاد، بین خیابان فروزدین و اردیبهشت،

شماره ۲۳۸، تلفن: ۶۶۴۹۴۴۰۹-۶۶۴۸۴۷۱۵ (۰۲۱)

مؤسسه دانشیرون: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) نبش خیابان نظری، شماره ۱۴۲

تلفکس: ۶۶۴۰۰۲۲۰ - ۶۶۴۰۰۱۴۴ (۰۲۱)

فهرست مطالب

سخن مترجمان	۷
پیشگفتار	۹
درس ۱. اهمیت نوشتن در مطالعات ادبی	
چهار قاعدهٔ اساسی	۱۳
آماده شدن برای کار	۱۴
۱۷	
درس ۲. نوشتن دربارهٔ موضوعی معین	
سؤال‌های تشریحی از شما چه می‌خواهند	۱۹
انواع سؤال مشخص شده	۱۹
سؤال‌های امتحانی	۲۰
۲۲	
درس ۳. برنامه‌ریزی برای موضوع	
چند سؤال که باید از خودتان پرسید	۲۷
ساختارمند کردن موضوع انتخابی	۲۷
انتخاب عنوان مقاله	۳۰
۳۳	
درس ۴. ارزیاب‌ها چه می‌خواهند؟	
معیارهای ارزشیابی	۳۵
اهداف یادگیری	۳۶
سؤالات متداول دربارهٔ چگونگی نمره‌دهی	۳۸
تصور خواننده به‌عنوان فردی خاص	۴۰
۴۳	
درس ۵. انتخاب متون اصلی و فرعی	
چگونگی انتخاب متون اصلی	۴۵
۴۵	

پیشگفتار

اگر ادبیات می‌خوانید ناگزیر باید مقاله بنویسید. این مقاله‌ها می‌توانند جواب سؤال امتحان، پروژه‌های کلاسی یا در بعضی موارد تکالیف پایان ترم باشند که طولانی‌اند. اما همه این‌ها در یک ویژگی مشترک‌اند: همه شما را با مشکلی مواجه می‌کنند. اگر در نوشتن مقاله‌هایتان با مشکلی مواجه نشوید، باید در اساس آن شک کنید؛ چون مدرّسان شما به این دلیل انجام این مقالات را برعهده شما گذاشته‌اند که در مواجهه با مسائل و مشکلات پیش‌رو چیزی یاد بگیرید. این کتاب به شما کمک می‌کند مشکلات خود را در مقاله‌نویسی بشناسید و بر آن‌ها فائق آیید.

برای اینکه در ادبیات، مقاله‌نویس خوبی شوید باید خواننده خوبی باشید؛ خواننده‌ای که می‌تواند در متن ادبی کندوکاو کند. همچنین باید بتوانید زمان خود را به شیوه‌ای مناسب مدیریت کنید. در این صورت است که می‌توانید از زمان محدود خود بیشترین بهره را ببرید. با این حال، بیش از این دو مهارت، باید راهکارهای تخصصی‌تری برای نوشتن داشته باشید. این کتاب می‌کوشد در پرورش این راهکارها به شما کمک کند.

اما سؤال اینجاست: چرا به جای تمرکز بر روی خلاقیت فردی باید روی راهکارهایی وقت گذاشت که باید یاد گرفته و تمرین شوند؟ پیش از همه، ادبیات به ذهنیت و فردیت کاملاً وابسته بوده و مقاله‌ای تفکرمحور بسیار بیشتر شایسته تشویق است تا مقاله‌ای روشن، سراسر و اطلاعات‌محور، ولی بدون ویژگی‌ای خاص (بسیاری از نویسندگان اذعان دارند که اهداف و شیوه‌های تحقیق ادبی^۱ بازتاب‌دهنده ارزش‌هایی است که در مکان‌ها و زمان‌های مختلف متغیر است. خود ما در کتابی که پیرو این کتاب نوشته‌ایم، مفصل در این باره بحث کرده‌ایم؛ منظور کتاب شیوه‌های خواندن: مهارت‌های پیشرفته خواندن برای دانشجویان ادبیات انگلیسی^۲ است). می‌دانیم سخت است بخواهید بین خواندن و قواعد نوشتن ارتباط برقرار کنید. با این حال، دلیل خوبی برای پیگیری و یادگیری راهکارهای مقاله‌نویسی

وجود دارد: حتی اثری که در آن نویسنده تلاش می‌کند سبک خاص خود را پی بگیرد، از اصولی پیروی می‌کند. اگر می‌خواهید بدون ترس و واژه، آن آثار را تحسین یا نقد کنید باید بدانید که این قواعد تثبیت شده چه چیزهایی هستند.

این کتاب (چگونه مقاله بنویسیم: راهنمایی برای دانشجویان زبان و ادبیات) در واقع به جای آنکه تجویز کند توصیه می‌کند؛ چرا که به زعم ما پیش‌بینی تمام شیوه‌های ممکن برای ارائه مقاله‌ای خوب ممکن نیست و قواعد تجویزی برای نوشتن، خطرهایی دارد؛ مثلاً مانع ارائه کارهای بکر می‌شود، جلوی تخیل در ادبیات را می‌گیرد، سبک را محدود می‌کند و تحقیقات ادبی را به ارائه محصولی سوق می‌دهد که همگی براساس الگویی یکسان ساخته شده‌اند. بنابراین، در این کتاب سعی ما این نیست که به شما بگوییم چه کار کنید، بلکه به شما ایده‌ها، الگوها و پیشنهادهایی ارائه می‌دهیم تا شما آن‌ها را با آنچه قبلاً انجام می‌داده‌اید و آنچه اکنون انجام می‌دهید مقایسه کنید و تصمیم بگیرید که چه کنید. این توصیه‌های کاربردی همراه با مطالعه مثال‌هایی که در بحث‌های خود می‌آوریم شما را قادر می‌سازد از شیوه‌ها و روش‌های سنتی، بدون لطمه زدن به استعداد نوشتاری شخصی خود، استفاده کنید. در تمام بخش‌ها تناسب پیشنهادها با شرایط شما مدنظر داشته‌ایم.

در پانزده درسی که پیش‌رو دارید، قدم به قدم با شما درباره فرایند نوشتن مقاله یا پایان‌نامه کار می‌کنیم. برای هر تکلیفی که ملزم به انجام آن هستید، از درک نکته سؤال گرفته تا تنظیم موضوع و تحویل یک مقاله کامل، براساس تجاربمان به عنوان مدرّس و ارزیاب، شیوه‌هایی ارائه می‌دهیم که بازتاب‌دهنده فرضیات و پیچیدگی‌های تکنیک‌های خاص ذکر شده ماست. کار دیگر، تفسیر همراه با جزئیات درباره مطالب منتخبی است که هدف از ذکر آن‌ها روشن شدن نکات ضعف و قوت شیوه‌های مختلف مقاله‌نویسی است.

مثال‌هایی که برای روشن شدن راهکارهای مقاله‌نویسی از آن‌ها استفاده می‌کنیم از سطوح مختلف انتخاب شده‌اند: مقالات سطح پیشرفته مدرسه، مقالات محوّل شده به دانشجویان دوره لیسانس، پروژه‌ها و پاسخ به امتحانات. گاهی نیز مثال‌هایی از مقالات دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای روشن شدن نکته‌ای خاص ذکر شده است. تعدادی از نویسندگان که درباره آثارشان بحث و گفت‌وگو می‌کنیم، بومی و گویشور زبان انگلیسی‌اند، برخی هم این گونه نیستند که به این گروه گویشوران غیربومی گفته می‌شود. مجموعه گسترده این منابع بیانگر دیدگاه ماست مبنی بر اینکه در رشته ادبیات و برای نوشتن مقاله در هر سطحی مشکلات اساسی زیادی وجود دارد. بنابراین بیشتر مطالبی که به شما می‌گوییم، به آماده‌سازی برای نوشتن مقاله‌ای کوتاه برای آزمون پایانی یا حتی به انجام تحقیق مقطع ارشدتان کمک

می‌کند. اگرچه مثال‌ها از دروس و تحقیقات دانشجویی رشته ادبیات انگلیسی انتخاب شده، بیشتر مثال‌ها را می‌توان برای نوشتن مقاله در حوزه‌هایی چون ادبیات زبان‌های دیگر، برخی دروس مطالعات فرهنگی، مطالعات رسانه، تاریخ هنر و دیگر رشته‌های علوم انسانی به کار برد. قواعد و راهکارهایی که در این کتاب ارائه می‌کنیم، به کار تمام دروسی می‌آیند که در آن مقالات ادبی یا تحلیل فرهنگی نوشته می‌شوند.

شایان ذکر است بسیاری از مقالاتی که از آن‌ها نقل قول می‌کنیم، ناتمام‌اند و بسیاری از مثال‌ها از پیش‌نویس‌ها گرفته شده‌اند. اشتباهات بسیاری در این متون دیده می‌شود که هم نویسندگان بومی و هم نویسندگان غیربومی مرتکب شده‌اند. به همین علت این قطعات منتخب برای مقاصد ما مفیدند. اگرچه به دلیل فضا و انسجام، تنها درباره آن ویژگی‌هایی سخن می‌گوییم که به موضوع خاص مورد بحث مربوط می‌شوند. این بدان معنا نیست که بخش‌های دیگری را که بحث نکرده‌ایم، مشکلی ندارند و می‌توانید سرمشق کار خود قرار دهید.

آرزوی ما هنگام نوشتن ویرایش اول این کتاب که بیش از ده سال پیش بود، نشان دادن دو مشکلی بود که غالباً هنگام تدریس با گروه‌های مختلف دانشجو با آن مواجه می‌شدیم. مشکل اول واکنش‌های مختلف دانشجویان ادبیات بود هنگامی که به مرگ‌های خالی یا زمان تحویل تکلیف فکر می‌کردند؛ واکنش‌هایی مثل اظهار ناامیدی یا افسردگی که دانشجو بدان دچار می‌شد. مشکل دیگر کم‌کاری گسترده دانشجویانی بود که می‌توانستند آثار ادبی را در کلاس جذاب و خلاقانه بخوانند و بحث کنند، اما نوشته‌شان چندان چنگی به دل نمی‌زد، چنان‌که گویی با نوشتن کلاسیکانه‌اند. ده سال گذشت، اما این مشکلات برطرف نشد و در دومین ویرایش این کتاب همچنان ناچار به ذکر این مشکلات اساسی هستیم. تلاش این بوده تا با روش‌های جدید، درس‌ها را ترکیب کنیم. به این نتیجه رسیدیم که مشکلات سطحی و رایجی که دانشجویان تجربه می‌کنند تغییری نکرده است. بنابراین علاوه بر به‌روزرسانی کلی این کتاب، این فرصت را به دست آورده‌ایم که چالش‌های جدید نوشتن مقاله را با تغییر شیوه ارزیابی، استفاده از نرم‌افزار ورد به عنوان ابزار اصلی نگارش و ویرایش و استفاده گسترده از منابع اینترنتی همراه کنیم.